

О.М. Филипенко, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Мілаш, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу, що дозволяє сформувати у студентів здатності до інтелектуального мислення й розвитку навичок до постійної самоосвіти, що дає можливість в умовах жорсткої конкуренції на ринку праці набути необхідні знання для одержання статусу висококваліфікованого фахівця.

Самостійна робота охоплює всі форми організації навчального процесу й включає ряд видів, що відрізняються часом, місцем проведення, характером керівництва з боку викладача й способами контролю результатів.

У цей час найбільш розробленими є види аудиторної й позааудиторної СРС, що має репродуктивний характер (проробка конспекту лекцій і інших навчально-методичних матеріалів, підготовка до практичних і семінарських занять, контрольному опитуванню, залікам і іспитам). Це приводить до того, що студент більшу частину часу витрачає на формування масиву знань, обмеженого викладачем і матеріалами рекомендованих навчальних посібників. Тематично й методично, забезпечені такі види пізнавально-пошукової самостійної роботи: виступ з доповіддю, написання контрольної й курсової роботи.

Найважливішим напрямком методичної роботи викладачів повинна бути проробка видів позааудиторної пізнавально-пошукової й творчої СРС і її методичне забезпечення з урахуванням сучасного розвитку нових інформаційних технологій. Така СРС включає розрахунково-графічні завдання, спеціальні творчі завдання, презентації й виступи, підготовку наукових статей і тез доповіді.

Для ефективно організації СРС студент повинен бути забезпечений пакетом методичних рекомендацій з організації, проведення й виконання самостійної роботи. Електронний навчально-методичний комплекс, сформований викладачем за дисципліною для її автономного вивчення, повинен регламентувати всі роботи студента, передбачати можливі організаційні питання при самостійному вивченні матеріалу, що знімає необхідність присутності педагога в момент навчання. Це можливо тільки за умови мотивованої,

зацікавленої самостійної роботи студента, спрямованої на освоєння курсу, а також строгого календарного плану, що визначає періоди навчання й контролю знань.

Інформатизація навчального процесу припускає доступність методичних матеріалів викладача в електронному освітньому середовищі ВНЗ, переваги якого забезпечуються можливістю оперативно й вчасно редагувати методичну інформацію, здійснювати електронний інформаційний супровід дисципліни шляхом використання новинних форумів.

У сучасних умовах інформаційні технології дозволяють розробити й розмістити в університетській мережі електронну версію навчально-методичного комплексу, що містить такі елементи:

1. Презентацію курсу – елемент курсу, що містить ціль і завдання дисципліни, опис досліджуваних дидактичних одиниць (основних тем), а також компетенції, що формуються.

2. Електронну версію навчальної програми, елемент курсу, що містить опис досліджуваних дидактичних одиниць зі структурною деталізацією і вимогами до компетенцій, що формуються.

3. Розбитий за темами електронний підручник – елемент курсу, що включає в себе теоретичний матеріал за досліджуваними темами.

4. Лекції-презентації – елемент курсу, що представляє в наочній структурованій формі теоретичний матеріал.

5. Електронний практикум – елемент курсу, що містить завдання по самостійній роботі за кожною темою у вигляді завдань, контрольних питань, тем семінарських занять.

6. Систему тестування – елемент курсу, що включає в себе питання в різній формі та дозволяє автоматично оцінити рівень знань студентів. Крім того, вона дозволяє переоцінювати відповіді на деякі види питань.

7. Глосарій – елемент курсу, що містить усі основні поняття й визначення за даним курсом, у якому реалізовані різні види пошуку й подання інформації.

8. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни – елемент курсу, що містить опис методики вивчення дисципліни, вимоги щодо проміжного й підсумкового контролю, плани практичних і семінарських занять, контрольні питання.

9. Новинний форум – елемент курсу, що дозволяє оперативно інформувати студентів про важливу інформацію курсу (розміщати оголошення, питання за темами, результати тестування та ін.).

Студент виконує роботу вдома. Відповіді є конфіденційними. Викладач також вдома через Інтернет оцінює роботу студента.